

TRUMP DAVALARI NELERE GEBE?

HAZİRAN 2024 Sayı: 47

TRUMP DAVALARI NELERE GEBE?

Amerika Birleşik Devletleri (ABD veya Birleşik Devletler)'in 45. Başkanı Donald Trump, idareden uzak olduğu bir dönemin ardından 2024 yılı sonunda yapılacak başkanlık seçimlerinde bir şans daha isteyecek. İçinde bulunduğumuz günlerde Cumhuriyetçilerin başkan adayı olarak ismini kesinleştiren¹ Trump, bir önceki döneminde özgün kişiliğiyle dikkat çekmişti. İç politikada 'Önce Amerika' demiş, dış siyasette 'İlkeli Realizm' düsturuyla hareket etmişti². Başkanlık makamına geçtiği günden idareyi devrettiği 2021 yılına kadar nevi şahsına münhasır özellikleri, dünyayı hiç görülmediği bir hızla değiştirmişti.

Trump Amerika'yı *tekrar muhteşem yapmaya hazırlanırken* ince bir buz üzerinde yürüyor. 2017'deki başkanlığına uzanan yolda yaşananlar ve sonrasında meydana gelenler, Trump'ı Amerikan yargısının önüne getirdi. Cumhuriyetçilerin adayı şu anda ikisi federal, ikisi de eyalet düzeyinde dört davada yargılanıyor. Bu yargılamaların ne zaman nihayete ereceği hakkında kesin bir söylemde bulunmak güç. Okunan yazıda devam eden yargılamaların konusunu aktaracak, Amerikan hukukuna göre seçilme yeterliliklerini inceleyecek ve Donald Trump'ın bu davalardan fayda/maliyet ekseninde -ki bu kendisinin politik yaklaşımını da özetlemektedir- ortaya koyabileceği çıktıları analiz edeceğiz. Bununla birlikte Amerikan meclisleri tarafından yürütülen ve Türkiye'deki Yüce Divan yargılamalarına benzeyen *'Impeachment (Azil)'* süreçlerine, farklı hukuki ve siyasi altyapıda olmaları hasebiyle bu analizde yer vermeyeceğiz.

1. Trump Davaları: Tarihçe ve Açılış Nedenleri

1.1. Sus Payı Davası

Trump hakkındaki ilk yargısal eylem, Mart 2023'te Manhattan Bölge Savcısı tarafından duyurulan iddianame oldu³. 2016 başkanlık seçimleri döneminde yetişkin film yıldızı Daniels'e 130 bin dolarlık **"Sus Payı"** ödemesiyle ilgili Seçim Kampanyası Yasası ihlali ve bu ödeme kapsamında iş yeri kayıtlarında sahtekarlık yapmakla ilgili hazırlanan 16 sayfalık iddianame, New York eyalet yasalarını ihlalden Trump'a 34 suçlama yöneltti.

Trump, dört yıllık ABD Başkanlığı döneminin ardından hakkında açılan bu dava ile ABD tarihinde kendisine yöneltilen ilk suçlama nedeniyle hakim karşısına çıkan ilk ABD Başkanı⁴ oldu. Manhattan Bölge Savcısı Alvin Bragg, Trump'ın 4 Nisan 2023'te New York'ta hakim karşısına çıkmasının ardından *"iş kayıtlarını tahrif etmekle ilgili 34 ağır suç işlediği"* kanısına vardıklarını belirtti⁵.

Daniels, Trump ile cinsel ilişkiye girdiği iddiası konusunda sessiz kalması için 2016'da 130 bin dolar ödeme karşılığında bir anlaşmaya imza attığını ancak Trump

¹ New York Times. (2024, Mart 21). *Presidential Candidates*. Mart 29, 2024 tarihinde New York Times Web Sitesi: <https://www.nytimes.com/interactive/2023/us/politics/presidential-candidates-2024.html> adresinden alındı

² Ünaltdılar, 2020, s. 247

³ TRT Haber, 2023

⁴ Ertaş, 2022, s. 63

⁵ New York Times, 2023

tarafından imzalanmadığı için bunun geçersiz olduğunu savunmuştu.

1.2. “Mar-o-Lago Belgeleri” Davası

Eski Başsavcı Jack Smith’in özel yetkili uzman olarak atandığı ve Trump’a yönelik “Gizli Belgeler” ve “6 Ocak Kongre Baskını”⁶ soruşturmasını yürüten ikinci iddianame, 9 Haziran’da duyuruldu. Bu kırk sayfalık iddianame, Trump’ın 2021’in Ocak ayında Beyaz Saray’dan ayrılırken devlete ait “gizli belgeleri” yanında götürdüğü ve federal incelemeleri engellediğiyle ilgili kırk suçlamayı içeriyor.

İddianamedeki suçlamalar arasında Trump’ın, Mar-a-Lago’daki malikanesinden çıkan gizli belgelerle ilgili güvenlik kamerası görüntülerini silmesi talimatını vermesi, başkalarını bunu yapmaya teşvik etmesi ve gizli bir ulusal güvenlik belgesini gizlilik yetkisi olmayan kişilerle paylaştığına yönelik iddialar yer alıyor. Trump, iddianame üzerine 13 Haziran’da Miami’de hakim karşısına çıktı ve “*federal soruşturma kapsamında ikinci kez hakim karşısına çıkan ilk ABD Başkanı*” olarak tarihe geçti. Buna karşın, kendisi davadaki suçlamaları kabul etmedi. Mar-a-Lago belgeleri davasının yargılama süreci 20 Mayıs 2024’te başlayacak.

Şubat 2022’de Florida’da bulunan Trump’ın malikanesi olan “Mar-a-Lago”da ele geçirilen 15 kutu belge arasında, çoğunluğu ulusal güvenlik meselelerini içeren ve “gizli bilgi” damgalı belgelerin bulunduğu ortaya çıktığı iddia edilmişti.

1.3. ‘6 Ocak Kongre Baskını’ Davası

Washington DC Bölge Mahkemesine sunulan 45 sayfalık iddianameyle duyurulan üçüncü dava, Trump’a karşı 1 Ağustos 2023’te⁷ açıldı. 2020 başkanlık seçimi sonuçlarını kendi lehine değiştirme girişimine ilişkin yürütülen “6 Ocak Kongre baskını” soruşturmaları kapsamında hazırlanan iddianamede, Trump’a 4 yeni suçlama yöneltilmişti. Suçlamalar arasında “ABD’yi yanıltmak için komplo kurma”, “resmi bir soruşturmayı engellemek için komplo kurma”, “resmi bir soruşturmayı engellemeye teşebbüs” ve “seçmenlerin anayasal haklarını kullanmalarını engellemek için komplo kurma” yer alıyordu. Davanın ilk duruşma tarihi için Ocak 2024 önerilirken Trump ise duruşmayı 2024 seçimleri sonrasına ertelemek istediğini ifade etmişti.

6 Ocak 2021’de, ABD’de aşırı sağcı ve Trump destekçisi olduğu iddia edilen bir grup, 3 Kasım 2020 seçiminin sonuçlarının onaylanması için yapılan oturumun gerçekleştiği Kongre binasına girmişti. Eylemler sırasında, biri polis olmak üzere beş kişi hayatını kaybetti. Bu olayın ardından, halkı isyana teşvikten azil talebiyle yargılanan Trump, Şubat 2021’de Senato’daki oylamada aklanmıştı⁸. Temsilciler Meclisi’ndeki Demokratlar, Cumhuriyetçilerin itirazlarına rağmen bir komite kurarak olayı soruşturmaya başlamışlar, bu çerçevede Trump’ın “isyani tetiklemek, isyana yardım etmek ve buna ortam hazırlamak”, “resmi bir süreci engellemeye çalışmak”, “ABD’nin düzenini bozmak için komplo kurmak”, “yanlış açıklama yaparak komplo kurmak” gibi suçları işlemiş olabileceği sonucuna varmışlardı.

⁶ İleri okumalar için bkz.: Kydd, 2021

⁷ Washington Post, 2023

⁸ Anadolu Ajansı, 2021

1.4. 2020 Başkanlık Seçimlerine Müdahale

Atlanta kentindeki Fulton bölgesi savcıları, Georgia'da 2020 başkanlık seçimi sonuçlarına müdahale girişimi iddiaları üzeri çalıştıkları ve Trump'a yöneltilen yeni suçlamaları içeren iddianame, 14 Ağustos 2023'te kamuoyuna açıklandı⁹. Doksan sekiz sayfalık iddianamede Trump'a "bir kamu görevlisinin yeminini bozmaya teşvik", "yalan beyanda bulunmak için komplo kurma" ve "eyaletin yolsuzluk ve şantajla mücadele ile ilgili kanunu ihlal etme" gibi suçlamaların da aralarında olduğu toplam kırk bir suçlama bulunuyordu. Trump, bu iddianame uyarınca da teslim oldu. 200 bin dolarlık kefalet bedelini ödeyerek serbest bırakılan Trump, hapisanede yaklaşık 20 dakika kaldı.

Trump'ın teslim olduğu sırada tutuklama dosyası için ilk kez sabıka kaydı fotoğrafı çekilmişti. Bu uygulama, ülke tarihinde bir ABD Başkanı için ilk olma özelliğini sürdürmekte.

2. Amerikan Hukukunda Başkan Olmaya Engel Durumlar

Trump bu suçlamalar doğrultusunda, birden çok kez gözaltında tutuldu ve değinildiği üzere çeşitli yollarla serbest bırakıldı. Cumhuriyetçilerin kendisini aday olarak göstereceğinde bir şüphe yok, buna karşın yasalar ve hakimlerin yaklaşımı oldukça mühim. Öncelikle belirtmek gerekir ki ABD, elli eyaletten oluşan bir

federasyon devleti şeklinde örgütlenmekte. Dikey kuvvetler ayrılığına dayanarak meydana getirilen bu sistemde Federal devlet, yalnızca Anayasa'da belirtilen yetkileri haizken bunun dışındaki konularda ise eyaletler yetkili durumda. Bu pozisyon, eyaletlerin yargılamalarında ve federal mahkemelerde farklılıklar gösteriyor. O halde evveleminde Amerikan Anayasası'nın başkanlığa dair nasıl bir ehliyet koşulu sunduğuna bakmakta fayda var.

2.1. Anayasa Ne Diyor?

Amerikan Anayasası'nın 2. Maddesi'nin 1. Bölümü'nde doğuştan Birleşik Devletler vatandaşı olanların dışında hiç kimsenin Başkanlığa seçilme niteliğine sahip olamayacağı, otuz beş yaşına basmamış ve on dört yıldır Birleşik Devletler'de ikamet etmekte olmayan bir kişinin de bu göreve adaylık sunamayacağı hüküm altındadır¹⁰.

Görüldüğü üzere Amerikan Anayasası, belirli bir yaş ve ikamet yılı haricinde başkanlık için oldukça az kriter sunuyor. Keza California Üniversitesi'nden hukuk profesörü Richard L. Hasen de Trump'ın 2024'te yeniden seçilmesi halinde başkanlığa giden yolun açık olduğu görüşünde¹¹: "Sanık, hükümlü ve hatta hapis cezasını çeken hiç kimsenin göreve aday olması ve başkanlığı kazanması engellenemez."

Buna karşın daha özel bir niteleme sunan Anayasa'nın 14. Değişikliği'nin 3. Bölümü, şu düzenlemeyi ihtiva ediyor:

etmekte olmayan bir kişi de bu göreve aday olamayacaktır." İleri okumalar için bkz.: 1789 tarihli Amerikan Anayasası

¹¹ CNN, 2023

⁹ CNN, 2023

¹⁰ "Doğuştan, veya bu Anayasa'nın kabulü sırasında Birleşik Devletler vatandaşı olanların dışında hiç kimse Başkanlığa seçilme niteliğine sahip olmayacaktır; otuz beş yaşına basmamış ve 14 yıldır Birleşik Devletler'de ikamet

“Kongre üyesi, Birleşik Devletleri memuru, veya eyalet yasama meclisi üyesi, eyalet yürütme ya da yargı organı memuru olarak Birleşik Devletlere karşı **başkaldırma** ya da ayaklanmaya katılan; ya da Birleşik Devletler **düşmanlarına yardım ve kolaylık sağlayan bir kimse**, Kongre’de Senato ya da Temsilciler Meclisi üyesi, ya da Başkan ve Başkan Yardımcısı seçimlerinde seçici olamayacak, Birleşik Devletler’de ya da herhangi bir eyalette sivil ya da askeri hiçbir görev alamayacaktır. Ancak Kongre, her iki mecliste üçte iki çoğunlukla alınacak kararla böyle bir ehliyetsizliği kaldırabilir.”

O halde Trump’ın başkanlık serüvenini kesebilecek tek ihtimal, bu düzenleme uyarınca hüküm giymesi. Değinen olasılık, bir soruyu da beraberinde getiriyor: Bu kararı kim verebilir?

2.2. Eyaletler Mahkemeleri Yönünden İnceleme

2023’ün Aralık ayında Colorado Yüksek Mahkemesi, iliştilen suçlamalar dairesindeki yargılamasında Donald Trump’ın eyalette ön seçimde yarışamayacağına hükmetmiş, yeniden ABD Başkanı seçilmek isteyen Trump’ın adının eyaletteki ön seçim oy pusulasından çıkarılmasını kararlaştırmıştı¹². 14. Değişiklik, ilk kez bu kararla kendisine uygulama sahası bulmuştu.

Anayasa’nın 4. maddesinin 1. bölümü uyarınca eyaletler, birbirlerinin yargı erklerinin kararlarına saygı duymakla yükümlü:

“Her eyalet diğer bütün eyaletlerin yasalarına, kayıtlarına ve yargılama

yöntemlerine tam güven gösterecek ve uyacaktır. Kongre, bu gibi yasalar, kayıtlar ve yargılama yöntemlerinin nasıl kanıtlanacağını ve etki alanlarını genel yasalarla belirleyecektir.”

Bu sebeple alınan karar, yalnızca Colorado eyaletinde sonuç doğuracaktı. Yine de Trump, kararı federal yargıda temyize taşıdı.

2.3. Federal Yargıdaki Durum

Federal yargı organları, konu hakkındaki kararında farklı bir görüşe imza attı. Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi kararında, 14. maddedeki ilgili bölümün uygulama yetkisinin eyaletlere değil Kongre’ye ait olduğu belirterek Trump’ın oy pusulasında kalmasına karar verdi¹³. Böylece Trump, Amerikan başkanlık seçimlerine tekrar dahil edilmiş oldu.

Verilen karar, Trump ekseninde süren yargılamalarda kendisi adına olumlu bir sonuç doğuruyor. Yüksek Mahkeme bu kararıyla Trump hakkındaki yargısal faaliyeti de Kongre tekeline almış oldu. Yargılamaların mecliste sürmesi, siyasetçilerin ekseriyetle tercih sebebi. Yüce Divan yargılamalarının daha teknik ceza hukuku bilgisine dayanacağı Yargıtay yerine politik hukuk çerçevesinde ilerleyeceği Anayasa Mahkemesine bırakılması, bazı yazarlara göre bunun Türkiye’deki karşılığı¹⁴. Böylelikle siyasetçiler, eylemlerini sadece hukuken değil ama politik olarak da savunup meşruiyet kazanabiliyor, cezazırlık sebeplerinden yararlanabiliyorlar.

¹² BBC Türkçe, 2023

¹³ BBC Türkçe, 2024

¹⁴ Arslan, 1999, s. 274

Keza Öden de yargıcın kendisini ilgilendiren bir dava veya işe bakarken de tarafsızlığını koruyabilmesinin zor olduğunu belirttiği makalesinde, Anayasa yargıcının içinde bulunduğu zor durumu nitelemektedir¹⁵. Çünkü her yargıç, yargıladığı siyasiye karşı olumlu veya olumsuz kanaatler taşır. Amerika'daki durum ise daha özeldir, süreci direkt Başkan ile ilintili olan kişiler yürütür. Anlatılan vaziyette Trump'ın yalnızca Kongre tarafından engellenebileceği yönündeki karar, kendisine savunmasını geliştirmesi için güçlü bir olanak da tanımış oldu.

3. Yaşananlar ve Trump'ın Halk Üzerindeki Etkileri: Mağduriyetten Kazanca mı?

Amerikan Başkanları uzun dönem, yargılamaların öznesi olmaktan kaçınmışlardır. Nitekim 37. Başkan Richard Nixon, Amerikan ve dünya kamuoyunda geniş yer bulan 'Watergate Skandalı' ile birlikte gelen yargılama kararının ardından istifa etmişti¹⁶.

Trump'ın analizin ilk satırlarında bahsettiğimiz özgün karakteri, bir kez daha kendini gösterdi. Kampanya ekibi, Trump'ın anketlerdeki liderliği sonrası Demokrat Parti'nin "paranoya" içinde olduğunu savunurken Trump, 'önyargılı savcıların ve adil olmayan bir yargı sisteminin' kurbanı olduğunu iddia ediyor. Bu söylemin en önemli unsuru yargı sistemine yönelik getirilen ilişki. ABD'de vatandaşların yargı sistemine olan güveni, 2022 yılında %20'ye varan oranlarda düşüş gösterdi¹⁷. Özellikle son yıllarda artan şiddet olayları, siyahilerin hak arayışlarında yaşadığı gerileme -ki Başkan Yardımcısı Kamala Harris de aynı

görüşleri kamuoyuyla paylaşmıştı¹⁸- ve göçmen sorununun yol açtığı güvensizlik, Amerikalıların adalet arayışlarında umutsuzluğa kapılmalarına neden oldu.

Donald Trump, içinde bulunduğu yargılamaları, kendisine uzak olan kitlelerle de yakınlaşmak adına değerlendirmeye çalışıyor. Siyahiler hakkında ifade ettiği "...beni seviyorlar çünkü onlar da sık sık tutuklanıyor."¹⁹ şeklindeki sözleri, yeni bir adalet sistemine de kapı açıyor. Trump, siyahilerin suça meyilli olduğu yönündeki görüşleri, aslında onların sistemsel sorunların kurbanı olduğu yönündeki değerlendirmesiyle aşılıyor.

Yanı sıra güvenlik sorunları artık yalnızca Cumhuriyetçilerin odağında değil. Demokratlar da yaşanan kriz halinden rahatsızlık duyuyor. Trump da kendisinin yargı komplosuyla engellendiğine insanları ikna etmeye çalışıyor. Mal varlığını bu komploya harcamak zorunda kalan Trump, İncil satışına²⁰ başlayarak insanları içerisinde adaletle dair güçlü mesajların olduğu bu kutsal kitap ile etrafında kenetlemeye gayret gösteriyor.

Trump'ın seçim propagandasında İsrail'in Filistin üzerinde devam ettirdiği katliam da önemli bir yer tutuyor. Amerikan bürokratlar, Biden yönetiminin politikasını reddederek istifa ederken belki de ilk kez bir Amerikan Başkanı, bu sorunu Filistin cephesinden çözmeye uzak olmayan bir görünümde. Sık sık Amerikan derin devleti ile savaşağının mesajını veren Trump için İsrail ve Netanyahu ile sürdürdüğü bu mücadele, aslında tutarlı bir söylemin de temelini oluşturuyor. Hatta öyle ki

¹⁵ Öden, 1993, s. 73

¹⁶ Ertaş, 2022, s. 6

¹⁷ GALLUP, 2022

¹⁸ Harris, 2024

¹⁹ NBC News, 2024

²⁰ USA Today, 2024

kendisini derin devlet, bu sebeplerden ötürü haksızca yargılıyor.

4. Kamuoyu ve Trump'ın Yasal Engellerle Karşılaşması: Anketlerin Işığında Değerlendirme

Trump'ın söylemlerine davalarını da katması, istediğini verecek gibi gözüküyor. Öncelikle mahkemeden Trump'ı üzecek bir kararın çıkması, Reuters'e göre Cumhuriyetçileri vazgeçirecek bir etkiye sahip olmayacak²¹. Washington Post'un davanın başladığı 2023 yılında düzenlediği anket, Biden-Trump eşleşmesinde katılımcıların %44'ünün kesinlikle Trump'a, %38'inin ise Biden'a oy vereceği göstermişti²².

O günden bugüne çok şeyin değiştiği söylenemez. Trump'ın adalet sistemine yönelik eleştirileri, halk nezdinde de karşılık buldu. Politico'nun anketine katılanların dörtte birinden azı, Yüksek Mahkeme'nin konu hakkında adil ve partizan olmayan bir karar vereceğine güvendiklerini söylüyor²³. Üstelik aynı kurum, davaların başladığı tarihte Amerikan halkının en az yarısının bu suçlamalara inandığına değiniyordu²⁴.

Bununla birlikte. Katılımcıların %70'i gibi büyük bir çoğunluk, Trump'ın, başkanların görevdeyken işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı kovuşturmaya karşı dokunulmaz olması gerektiği yönündeki iddiasını reddediyor. Yani Amerikalılar herkesin yargı önünde hesap vermesini isteseler de mahkemelerine güvenmiyorlar.

Trump, yalnızca kendi seçmenini konsolide etmiyor, Demokratları da inandırıyor. Öyle ki YouGov'un Ocak 2024 tarihli bir anketine göre, bu kitlenin %30'u, Trump'ın yargılandığı davaların adil yürütüldüğünü düşünmüyor²⁵. Demokrat seçmenler bu davaları yakından takip ediyor ve en az %39'u, bu davaları ince ayrıntılarıyla biliyor. Aynı anketlerden anlaşılıyor ki tüm Amerikalıların sadece %27'si Trump'ın mahkûm edileceğine inanıyor. Ayrıca Demokratlar, davaların seçim öncesinde sonuçlanmasını farklı davalar bakımından %52-61 aralığında bekliyorlar. Yani önemli bir sayıdaki Demokrat için davaların sonucu, tercihleri bakımından önem teşkil etmiyor.

Şu an adaylar kendi partileri içerisindeki kampanyalarına devam ediyorlar. Seçim anketleri de bu kampanyaların ardından daha net sonuçlar verecek olsa da Trump, diğer pek çok etkenle birlikte yarışı önde götürüyor. Emerson College tarafından paylaşılan anket, kararsızlar dağıtıldığında Trump'ın %51 oy oranı ile yeniden başkanlığa döneceğinin sinyallerini veriyor²⁶. Ayrıca oyunu Trump için kullanmasına bakılmaksızın katılımcıların %48'i Trump'ın yeni başkan olacağından emin.

5. Cumhuriyetçilerin Alternatif Stratejileri ve Halk Desteği

Tüm bu yazılanların ardından, beklenenin aksi gerçekleşir de Yüksek Mahkeme, Trump'ın adaylığını uygun bulmazsa Cumhuriyetçiler ciddi bir kararın eşliğinde

²¹ https://www.reuters.com/legal/jurors-set-deliberate-civil-rape-case-against-donald-trump-2023-05-09/?utm_source=apost

²²<https://www.washingtonpost.com/documents/0cc7a4b2-8e80-46f3-9c78-3ff36f7a08ee.pdf>

²³ Politico, 2024

²⁴ Politico, 2023

²⁵ YouGov, 2024

²⁶ Emerson College, 2024

olacaklar. Cumhuriyetçi siyaset bilimci Scott Jennings'e göre ihtimallerden biri, bu kararın yok hükmünde sayılması²⁷:

“Cumhuriyetçilerin yönettiği bazı eyaletlerin Yüksek Mahkemeyi görmezden geleceğini ve Trump’ı yine de oy pusulasına koyacağını (başka birini aday gösterebilirler bile) varsayıyorum. Neden? Daha geçen hafta Joe Biden şu açıklamayı tweetledi: “Yüksek Mahkeme beni engelledi ama durdurmadı.” Biden Yüksek Mahkeme kararlarına aykırı hareket edebiliyorsa Cumhuriyetçiler neden farklı kurallara göre oynasın?”

Bir diğer senaryo ise, Trump’ın parti içi rakibi Nikki Haley’in adaylığını gündeme getirmek. Kendisi Trump ile olan yarışından çekilmiş ve Trump’ın Cumhuriyetçilerden dahi oy alamayacağını savunmuştu. Parti ise daha farklı görüşte olacak ki bu da ilk senaryoyu tamamlıyor çünkü Trump’sız bir seçim düşünmüyorlar. Hatta artık ilgilerini tamamen Biden’a kaydırdıklarını belirtiyorlar²⁸:

“Artık oraya girdiğimize göre, bu bizim ilk rodeomuz değil, bu yüzden ne yapmak istediğimize dair oldukça iyi bir fikrimiz var.”

6. Perspektif: Bu Böyle Devam Eder mi?

Seçimler yılın sonunda ve bu halihazırdaki gelişmelerin dahi güncelliğini yitirebileceği uzun bir süre. Trump, ülkesinde artan güvenlik sorunları ve ekonomik göstergelerin kötüye gidişini, kendisine uygulanan ‘adaletsizlik’ vurgusuyla birleştiriyor. Bu söylem, konuları daima taze tutuyor. Akla gelen ilk soru, konuların eskidikçe Trump’ın yakaladığı havanın akıbetine ilişkin.

Evet, bu konular tartışma düzeyinde kalmış olsalar, muhtemelen oy tercihlerine etkilerini de yitirebileceklerdi. Bununla birlikte Moskova’da yaşanan saldırı, Amerikalıları da evlerinde güvensiz hissettirebilir. Rusya’nın saldırıdan Birleşik Devletleri açık veya zımnen mesul tutacağı kanısı, bir rövanş beklentisini de beraberinde getiriyor. Biden dönemi ise, güvenlik endişesi bakımından oldukça tartışmalı geçti. Bu dönemde özellikle okullarda daha fazla silahlı saldırıya şahit olundu ve bireysel silahlanma ile ilgili yasal tartışmalar, hemen her hafta kendisine yer edindi.

Açıklanan perspektif, Trump’ın bu konuları bir polemikten öte ülkesinin çözülemeyen sorunları olarak sunduğu senaryoda kendisinin niye kazanacağını da gösteriyor. İnsanlar güvensizlik duyduklarında radikal liderlere yöneliyor ve kısa sürede çok çözüm bekliyorlar. Özellikle lider de bu sorunlardan ötürü güçlük çekiyor ve sistemle karşı karşıya geliyorsa kitleler onu yargılamaya daha az meyilli oluyor.

Nihayetinde siyasette yirmi dört saat dahi çok uzun ancak şunu biliyoruz: Trump’ın her saniye anlatacağı bir şeyler var.

Kaynakça

ABC News. (2024, Mart 6). *Republicans Declare Trump Presumptive Nominee Haley’s Exit*. Nisan 4, 2024 tarihinde ABC News Web Sitesi: <https://abcnews.go.com/Politics/republicans-declare-trump-presumptive-nominee-haleys-exit/story?id=107842152> adresinden alındı

Anadolu Ajansı. (2021, Şubat 14). *Eski ABD Başkanı Trump, Senatodaki azil oylamasında aklandı*. Mart 29, 2024 tarihinde Anadolu Ajansı Web Sitesi: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/eski-abd->

²⁷ Politico, 2024

²⁸ ABC News, 2024

baskani-trump-senatodaki-azil-oylamasinda-aklandi/2144082 adresinden alındı

Arslan, Ç. (1999). *Yüce Divan Olarak Anayasam Mahkemesi* (I b.). Ankara: Nobel.

BBC Türkçe. (2023, Aralık 20). *Colorado Yüksek Mahkemesi'nin 'Trump eyalette seçime katılamaz' kararı ne anlama geliyor?* Mart 30, 2024 tarihinde BBC Türkçe Web Sitesi: <https://www.bbc.com/turkce/articles/cd1j9k88k> yko adresinden alındı

BBC Türkçe. (2024, Mart 4). *ABD Yüksek Mahkemesi Trump'ın başkanlık yarışında kalabileceğine hükmetti.* Mart 30, 2024 tarihinde BBC Türkçe Web Sitesi: <https://www.bbc.com/turkce/articles/c9x6dpe41deo> adresinden alındı

CNN. (2023, Ağustos 2). *Could Donald Trump serve as president if convicted?* Mart 30, 2024 tarihinde CNN Web Sitesi: <https://edition.cnn.com/2023/08/01/politics/president-serve-vote-indictment-trump-2020-election/index.html> adresinden alındı

CNN. (2023, Ağustos 14). *Trump indicted in Georgia 2020 election subversion probe.* Mart 30, 2024 tarihinde CNN Web Sitesi: <https://edition.cnn.com/politics/live-news/trump-fulton-county-georgia-08-14-23/index.html> adresinden alındı

Emerson College. (2024, Nisan). *April 2024 National Poll. Amerika Birleşik Devletleri.* <https://emersoncollegepolling.com/april-2024-national-poll-trump-46-biden-45/> adresinden alındı

Ertuş, T. (2022). *Amerikan Siyasi Tarihinde Başkanların Impeachment Usulü ile Suçlandırılması: Johnson, Nixon, Clinton Ve Trump Örnekleri Üzerinden Anayasal Bir İnceleme.* *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(1), s. 3-89.

GALLUP. (2022, Eylül 29). *Supreme Court Trust, Job Approval at Historical Lows.* Nisan 2, 2024 tarihinde GALLUP Web Sitesi: <https://news.gallup.com/poll/402044/supreme-court-trust-job-approval-historical-lows.aspx#:~:text=Line%20graph.->

,Americans'%20trust%20in%20the%20judicial%20branch%20of%20the%20federal%20government,expressed%20this%20level%20of%20trust. adresinden alındı

Harris, K. (2024, Mart 1). *A conversation with Kamala Harris on fixing racial disparities through the power of the Black vote.* (S. Jonest, Röportaj Yapan) Inquirer.

Kydd, A. H. (2021). *Decline, radicalization and the attack on the US Capitol.* *Violence: An International Journal*, 2(1), s. 3-23.

NBC News. (2024, Şubat 24). *Trump says 'the Black people' like him because he's been 'discriminated against' in the legal system.* Nisan 3, 2024 tarihinde NBC News Web Sitesi: <https://www.nbcnews.com/politics/donald-trump/trump-black-people-discriminated-legal-system-rcna140305> adresinden alındı

New York Times. (2023, Nisan 4). *We Finally Know the Case Against Trump, and It Is Strong.* Mart 29, 2024 tarihinde New York Times Web Sitesi: <https://www.nytimes.com/2023/04/04/opinion/donald-trump-alvin-bragg-indictment-charges.html> adresinden alındı

New York Times. (2024, Mart 21). *Presidential Candidates.* Mart 29, 2024 tarihinde New York Times Web Sitesi: <https://www.nytimes.com/interactive/2023/us/politics/presidential-candidates-2024.html> adresinden alındı

Öden, M. (1993, Mayıs 1). *Anayasa Yargısında Yargıcın Davaya veya İşe Bakamaması.* *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 43(1), s. 61-124.

Politico. (2023, Temmuz 6). *Trump Trial Poll İpsos.* Amerika Birleşik Devletleri. <https://www.politico.com/news/magazine/2023/07/06/trump-trial-poll-ipsos-00104772> adresinden alındı

Politico. (2024, Mart 18). *Poll Conviction Trump 2024 Elections.* Amerika Birleşik Devletleri. <https://www.politico.com/news/magazine/2024/03/18/poll-conviction-trump-2024-elections-00147338> adresinden alındı

Politico. (2024, Mayıs 2). *Predicting The Fallout If The Supreme Court Throws Trump off The Ballot*. Nisan 3, 2024 tarihinde Politico Web Sitesi: <https://www.politico.com/news/magazine/2024/02/05/predicting-the-fallout-if-the-supreme-court-throws-trump-off-the-ballot-00139381> adresinden alındı

TRT Haber. (2023, Eylül 6). *Trump'ın yargı sarmalı: Kaç davada ne ile suçlanıyor?* Mart 29, 2024 tarihinde TRT Haber Web Sitesi: <https://www.trthaber.com/haber/dunya/trumpi-n-yargi-sarmali-kac-davada-ne-ile-suclaniyor-793650.html> adresinden alındı

USA Today. (2024, Mart 26). *Donald Trump is selling \$60 Bibles as he seeks funds for campaign, legal bills*. Mart 27, 2024 tarihinde USA Today Web Sitesi: <https://www.usatoday.com/story/news/politics/elections/2024/03/26/donald-trump-sells-bibles/73107668007/> adresinden alındı

Ünaldılar, S. (2020). Donald Trump Döneminde Avrupa Birliği-ABD İlişkileri: Liberal Dünya Düzeni, Krizler ve Ayrışan Politikalar. *Avrupayı Tartışmak: Dünü, Bugünü ve Yarını* (s. 221-253). İstanbul: Marmara Avrupa Çalışmaları Konferansı.

Washington Post. (2023, Ağustos 1). *Read the full text of the 45-page Trump Jan. 6 indictment document*. Mart 29, 2024 tarihinde Washington Post Web Sitesi: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2023/08/01/indictment-document-trump-jan-6-pdf/> adresinden alındı

YouGov. (2024, Şubat 3). *What Americans Think Charges Against Donald Trump Four Cases Poll*. Amerika Birleşik Devletleri. <https://today.yougov.com/politics/articles/48554-what-americans-think-charges-against-donald-trump-four-cases-poll> adresinden alındı

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40 info@dipam.org

+90 216 310 30 50 www.dipam.org

Merdivenköy Mah. Nur Sok. Business İstanbul
A Blok Kat:12 No:115, Kadıköy/İstanbul

YAZAR HAKKINDA

Yunus Emre Çelik, 2022 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Ankara Barosu çatısında avukatlık mesleğini icra eden ve ticaret hukuku ile tahkim yargılamaları üzerine eğilen Çelik, Türkiye Barolar Birliğinin Mülteci Hukuku ve Uluslararası Korumaya Yönelik Adli Yardım projesine de kayıtlıdır. 2024 yılında Ege Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Tezli Yüksek Lisans programına başlayan Çelik, DİPAM bünyesindeki stajını Amerika Birleşik Devletleri ve Uluslararası Hukuk konuları üzerine yürütmektedir.